

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Средняя общеобразовательная школа №2 с. Чермен»
Пригородного муниципального района
Республики Северная Осетия - Алания

«РАССМОТРЕНО»
Руководитель школьного
методического совета школы
М/с /Келексаева А.С./
Протокол заседания ШМС
№79 от «31» 08 2023 г.

«УТВЕРЖДЕНО»
Директор МБОУ
«СОШ № 2 с. Чермен»
Л.С. /Калагова Л.С./
Приказ № 79
от «31» 08 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
по учебному предмету
«Родной (осетинский) язык»
4 класс
на 2023/2024 учебный год

Составлена учителем начальных классов Тибиловой И.И.

Автор учебника:
Л.Саламова. Владикавказ, 2019.

с. Чермен, 2023-2024 уч. г.

цы фæстиуджытæ хуамæ раттой, уый номхыгъд.

Грамматикæ, растфыссынад æмæ ныхасы рæзтыл куыст.

4-æм къласы рауагъдон базондзæн:

1. **Вазыгджын дзырдтæ.** Иумæйаг æмбарынад вазыгджын дзырдты тыххæй. Арæхдæр цы вазыгджын дзырдтæ æмбæлынц, уыдоны растфыссынады хуымæтæг хуызтæ.
2. **Ныхасы хæйттæ:**
 1. **Номдар.** Номдарты тасындзæг иууон æмæ бимрæон нымæцты. Номдарты бирæон нымæцы арæзты хицæндзтæдтæ: 1) хъæлæсон **а** æмæ **о**-йы ивынад хъæлæсон **æ**-мæ; 2) бирæон нымæцы фæсæфтуан **т**-йы дывæркæнынад, 3) æмхъæлæсонты къордæй цы дзырдтæ фæвæййынц, уыдоны **т**-йы разæй хъæлæсон **ы**-йы фæзынд. Номдарты растфыссынад.
 2. **Миногон.** Миногонты тасындзæг. Хъуыдыйæдтæ аразгæйæ, сæ хъуыдымæ гæсгæ, хæстæг, стæй ныхмæ чи лæууы, ахæм миногонтæ æвзарын зонын.
 3. **Номивæг.** Цæсгомон номивджытæ, сæ тасындзæг æххæст хуызы. Цæсгомон номивджытæй раст пайда кæнын ныхасы, сæ растфыссынад.
 4. **Мивдисæг.** Мивдисæджы ивынад цæсгæмттæм æмæ нымæцтæм гæсгæ нырыккон, ивгъуыд æмæ суинаг афонты (æргомон здæхæны). Мивдисæджы кæрæтты растфыссынад. Хайыгтæ **нæ** æмæ **нал**-ы растфыссынад мивдисæгимæ.
 5. **Фæрсдзырд.** Иумæйаг æмбарынад. Фæрсдзырдтæ иртасын ахæм фæрстытæм гæсгæ: **кæм?**, **кæдæм?**, **кæцæй?**, **кæд?**, **куыд?** Арæхдæр чи æмбæлы, уыцы фæрсдзырдты растфыссынад.

Дзырдуатон куыст. Хъуыдыйæдтæ æвзаргæйæ, хъуыдымæ гæсгæ æмхуызон кæнæ ныхмæвæрд номдартæ, миногонтæ æмæ мивдисджытæ æвзарын. Хъуыды бæлвырддæр æмæ аивдæр дзырдтæй аразын. Ныхас уыцы иугъæдон дзырдтæй сыгъдæг кæнын.

3. **Хъуыдыйад:**

1. Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ бæттæгтæ æмæ, фæлæ, тæ-имæ, стæй æнæ бæттæгтæй. Ранымады интонации; æмхуызон уæнгтæ кæрæдзийæкъæдзыгæй хицæн кæнын; æмхуызон уæнгтимæ хъуыдыйæдтæ аразын.
2. Вазыгджын хъуыдыйадимæ зонгæ кæнын. Бæттæгтæ æмæ, фæлæ, та-йы фæрцы баст вазыгджын хъуыдыйæдтæ аразын зонын. къæдзыг вазыгджын хъуыдыйады.
4. **Сидæн.** Хъæлæсы уагæй сидæн хъуыдыйады раст кæсын. Сидæн къæдзыг æмæ хъæры нысанæй хицæн кæнын.
5. **Комкоммæ ныхас.**

1. Комкоммæ ныхасимæ зонгæ кæнын. Хъуыдыйæдтæ авторы дзырдты фæстæ æвæрд комкоммæ ныхасимæ.
2. Комкоммæ ныхас хъæлæсы уагæй хицæн кæнын зонын. æрхæцæн нысæнттæ комкоммæ ныхасимæ (дыстьæлф, дыкъæдзыгтæ). Комкоммæ ныхас кæм уа, ахæм хъуыдыйæдтæ аразын.

6. **Афæдзы дæргъы цы æрмæг ахуыр кодтой, уый фæлхат кæнын.**

1. **Ныхасы рæзтыл куыст.** Цы æрмæг юбакастысты, уымæн пълан аразын. Текст (70-90 дзырды) сæрмагонд пъланмæ гæсгæ бæстон æмæ цыбырæй хи ныхæстæй дзурын, йæ формæ йын ивгæйæ (цæсгом, афон, комкоммæ ныхас æмæ æнд.) нывмæ гæсгæ радзырд ныффыссын. Фыстæг ныффыссын æмбалмæ, хæстæгмæ. Исты цау кæнæ фæзынд чысыл радзырды хуызы ныффыссын. Къласы, скъолайы цардæй къулы газетмæ уацхъуыд фыссын (ома, публицистон стилæй пайда кæнын).

Сыгъдæгфыссынад. Иухаххон тетрады рæсугъд, раст æмæ тагъд фыссын ахуыр кæнын

Ирон æвзаджы программæйы сæйраг идея у скъоладзауы ахуыры процессы сæйраг архайæг уæвынмæ сразæнгард кæнын.

Ирон æвзаджы программæйы сæйраг хицæндзинад – скъоладзаутæн комплексон æгъдауæй æвзаджы тыххæй зонындзинæдтæ раттын.

Æвзаг зонынады программæйы спецификон хицæндзинæдтæ:

- мадæлон æвзагыл дзурыны нормативон арæхстдзинад: дзырдты растфыссынад æмæ растдзурынад, хъуыдыйæдты арæзт æмæ фыссынад.
- лингвистон компетенци: æвзаджы иуæгты системон ахуырад, сæ арæзт, зæлынад, фыссынад æмæ ныхасы.
- ныхасы компетенци: ныхас æмбарын æмæ дзы арæхстджынаæй пайда кæнын хъуыдыйæдтæ аразгæйæ:
- коммуникативон компетенци: æвзагæй пайда кæныны фæлтæрддзинад ныхасы алыхуызон сферæты (царды, ахуырады, официалон, социалон æмæ культурон) рæзын кæнын
- культурон компетенци:
- лингвокультурологическая (лингвокультурологическая) компетенция: изучение русского языка проводится на основе диалога национальной культуры с русской культурой с целью более глубокого понимания их обеих, а также русского языка и русской речи, созданных на русском языке произведений, для подготовки учащегося к межкультурной коммуникации и для его воспитания как поликультурной личности.

Программаæ домæ, цæмæй ахуырдаутæ хицæн кæной мыртæ æмæ дамгъæтæ

Программаæ домæ, цæмæй скъоладзаутæ базонæй текстæ сæйрагдæр хъуыды рахицæн кæнын, уацмысы мидис хиныхæстæй радзурын, дзырдты нысануæг зонын, текстæн йæ аивадон æууæлтæ рахатын; сахуыруой хъуыдыкæнын, рæзасæ аивадон æнкъарынад, цымыдис æмæ разæнгард кæнойчиныг кæсынмæ.

Æвзаг зонынады программæйы сæйраг нысан:

- гуырын кæнын уарзондзинад мадæлон æвзагмæ, куыд æппæт ирон адæмы культурæйы æвдисæнмæ;

- ахуырдаутæм ирон æвзаджы арæзт æмæ функционалон архайд алы сферæты æмæ ситуациы зониндзинæдтæ рæзын кæнын;

Æвзаг зонынады программæйы сæйраг хæстæ:

- ирон æвзагмæ уæлдай ахаст гуырын кæнын, куыд ирон культурайы аивдæр фæзынд;
- разæнгард кæнын дзургæ æмæ фысгæ ныхасы культурайы бындурон ахуырма,
- раттын зониндзинæдтæ ирон æвзаджы нысанти системæй йæ арæз æмæ йæ функцитæ
- зониндзинæдтæй практикон æгъдауæй пайда кæнын литаретурон æвзагыл дзургæ æмæ фысгæ ныхасы

Тематикон пълан 4-æм къл.

№	Са хæт ты ны мæ ц	Пълан мæ гæсгæ	Уыд	Урочы темæ	Универсалон ахуырадон архæйдтыгæ	Урочы тип	Равзари наг фарстатæ	Скъоладзауты зониндзинадтæ м домæнтæ
1	1			Мыртæ æмæ дамгъæтæ	Зониндзинадтæ райсыныл архайд (познавательные): информаци агурын чиньджы, таблицæты, иллюстрациты, схемæты, компьютеры. Анализ кæнын (сæйраг хъуыды хицæн кæнын, цæмæй арæзт у), хатдзæгтæ кæнын фæктты бындурыл. Фæзындтæ æмæ фæкттæ къордтыл дих кæнын. информаци аразын (пъланы, текстты, таблицæйы, схемæйы хуызы).	Рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын	Зылангон æмæ æзылангон æмхъæлæсонтæ	Зонин: мыртæ дих кæнын (хъæл. æмхъ.,; зыл., æзыл.; Арæхсын: сырон-дамгъон анализ кæнынмæ; дзырд уæнгтыл дих кæнынмæ; иу рæнхъæй иннæмæ хæссынмæ.
2	1			Алфавит		Рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын	Ирон æвзæджы алфавит	Зонин: ирон алфавиты дамгъæты рæнхъæвæрд Арæхсын: алфавитмæ гæсгæ номхыгъд

								ныффысын
3	1			Дæргъвæтин æмхæлæсонтæ		Рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын	Дæргъвæтин æмхæлæсонтæ æмæ сæ растфыссынад	Зонын: раиртæст Арæхсын: дæргъвæтин æмхæлæсонтæ цы дзырдты ис, уыдон раст фыссынмæ
4	1			Цавд		Рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын	Цавд. Цавдон уæнгтæ	Зонын: Раиртæст Арæхсын: дзырдты цавдон уæнг сбæрæг кæнын
5-7	3			Вазыгджын дзырдтæ Æмæ сæ растфыссынад. Контролон куыст		Ног æрмæг. Рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын	Иумæйаг æмбарынад вазыгджын дзырдтæй. Сæ растфыссынад	Зонын: вазыгджын дзырдты тыххæй раиртæст Арæхсын: вазыгджын дзырдтæ раст фыссынмæ. Сбараг канын зонындзинадта.
8	1			Радыдтыл бакуыст. Номдар Номдарты ивынад хауæнтæм гæсгæ Номон хауæн.	Удгоймагон универсалон архайд (личностные): Адæймаджы раконд хъуыддаг адæймагæй хицæн кæнын зонын, алыхуызон ситуаци ты йын аргъ кæнын зонын. Адæймаджы раконд хъуыддагтæй хорз кæнæ æвзæр рахонæн кæцыйæн ис, уый æмбарын(афтæ хи	Диктанты радыдтыл бакуыст. Ног æрмæг	Номдары иумæйаг æмбарынад. Номдарты ивынад хауæнтæм гæсгæ.	Зонын: раиртæст Арæхсын: номдартæ иннæ ныхасы хæйттæй иртасын фæрстыты руаджы

				<p>хъуыддæгтæн дæр).</p> <p>Дæ райгуырæн бæстæимæ, Уæрæсеимæ дæ цы бæтты, уыцы миниуджытæ зонын æмæ сæдзурын.</p> <p>Дæхи хуызæн чи нæу, ахæм адæмимæ дзурын зонын, æндæр адæмы хæттыты минæвæрттæн аргъ кæнын.</p> <p>Иумæйаг хи дарыны æгъдæуттæй пайда кæнын зонын, конфликттæй хи хъахъхъæнын.</p> <p>Алыхуызон ситуациыты хи дарыны æгъдæуттæ æвзарын зонын.</p>				
				.				
9-	1			Гуырынон хауæн		Ног æрмæг	Фæрстытæ кæй? цæй?	<p>Зонын: гуырынон хауæны фæрстытæ</p> <p>Арæхсын: гуырынон хауæны фæрстытæй раст пайда кæнынмæ</p>
10	1			Дæттынон хауæн . Иртæстон хауæн.		Ног æрмæг	Кæмæн? Цæмæн?	<p>Зонын: дæттынон хауæны фæрстытæ</p> <p>Зонын: иртæстон хауæны фæрстытæ</p>

11	1			Арæстон хауæн. Æддагбынатон хауæн		Ног æрмæг	Кæимæ? Цæимæ?Кæмæ? Цæмæ?	Зонын: æддæгбынато н хауæны фæрстытæ Арæхсын: æддæгбынатон хауæны фæрстытæ раст пайда кæнынмæ Зонын: арæзтон хауæны фæрстытæ Арæхсын: арæзтон хауæны фæрстытæй раст пайда кæнынмæ
12	1			Цæдисон хауæн Хуызæнон хауæн		Ног æрмæг	Кæмæй? Кæуыл? Цæуыл?Цæмæй? Кæйау? Цæйау?	Зонын: цæдисон хауæны фæрстытæ Арæхсын: цæдисон хауæны фæрстытæй раст пайда кæнынмæ Зонын: хуызæнон хауæны фæрстытæ
13	1			Номдарты бираон нымæцы арæзты хицæндзинæдтæ		Ног æрмæг	Н. бираон нымæцы арæзты хицæндзинæдтæ. Хъæлæсон а æмæ о-йы ивынад а- мæ. Браон нымæцы фæсæфтуан т-йы дывæркæнынад.	Зонын: номдартæ нымæцтæм гæсгæ ивын. Арæхсын: бираон нымæцы номдартæй раст пайда кæнынмæ.
14	1			Номдарты бираон нымæцы арæзты хицæндзинæдтæ		Ног æрмæг	Номдарты растфыссынад	
15	1			Хауанты тыххай рацыд æрмæг		Контролон диктант		Арæхсын: номдарты кæрæттæ хауæнтæм

				фæлхат кæнын. Номдар фæлхат кæнын. Диктант.				гæсгæ раст фыссын
16	1			Радыдтыл бакуыст. Номдарты растфыссынад				Зонын: хауæнтæ Арæхсын: номдарты кæрæттæ хауæнтæм гæсгæ раст фыссын.
17	1			Миногон		Ног æрмæг	Миногони иумæйаг æмбарынад.	Зонын: раиртæст Арæхсын: миногон фæрстытæм гæсгæ иннæ ныхасы хæйттæй иртасын
18	1			Миногонты тасындзæг		Ног æрмæг	Миногонты тасындзæг. Синонимтæ æмæ антонимтæ	: Зонын: раиртæст Арæхсын: миногонтæ тасындзæг æкнын
19	1			Номивæг Цæсгомон номивджытæ		Ног æрмæг	Номивæджы иумæйаг æмбарынад	Зонын: раиртæст Арæхсын: цæсгомон номивджытæ
20	1			Цæсгомон номивджыты тасындзæг		Ног æрмæг	Цæсгомон номивджыты тасындзæг.	Арæхсын: номивджытæ тасындзæг кæнын
21	1			Цæсгомон номивджытæ фæлхат кæнын		Ног æрмæг	Цæсгомон номивджыты цыбыр формæтæ.	Зонын: Арæхсын: номивджытæ раст фыссын
22	1			Рацыд æрмæг фæлхат кæнын. Диктант		Контролон урок	Цæсгомон номивджыты растфыссынад	Зонын: раиртæст Арæхсын: мивд. иннæ ныхасы хæйттæй иртасын
23	1			Радыдтыл бакуыст Мивдисæг. Мивдисæджы		Ног æрмæг	Мивдисæджы иуæйаг æмбарынад.	Зонын: раиртæст Арæхсын: мивд. иннæ ныхасы

				афонтæ			Мивдисæджы афонтæ	хæйтгæй иртасын
24	1			Мивдисæджы ивынад нымæцтæм гæсгæ		Ног æрмæг		
25	1			Мивдисæджы ивынад цæсгæмттæм гæсгæ		Ног æрмæг		Зонын: Арæхсын: мивдисджытæ ивын Нымæцтæм гæсгæ
26	1			Нырыккон афоны 1 аг цæсгомы мивдисджытæ		Ног æрмæг		Зонын: Арæхсын:
27	1			Нырыккон афоны 2 аг цæсгомы мивдисджытæ		Ног æрмæг		
28	1			Нырыккон афоны 3 аг цæсгомы мивдисджытæ		Ног æрмæг		Зонын: Арæхсын:
29	1			Ивгъуыд афоны 1 аг, 2 аг, 3 аг цæсгомы мивдисджытæ. Суинаг афоны 1 аг, 2 аг, 3 аг цæсгомы мивдисджытæ.		Ног æрмæг		Зонын: : ивгъуыд афоны цæсгомы мивдисджыты растфыссынад Арæхсын: ивгъуыд афоны цæсгомы мивдисджыты
30	1			Мивдисджыты кæрæтты растфыссынад фæлхат кæнын. Диктант		Контролон урок.		
31	1			Мивдисджыты кæрæтты		Мивдисджыты		Зонын: раиртæст мивдисджытæ раст

				растфыссынад фæлхат кæнын.		растфыссынад		фыссынады тыххæй. Арæхсын: мивдисджытæ раст фыссынмæ
32	1			Мивдисджыты кæрæтты растфыссынад фæлхат кæнын.		Мивдисджыт ы растфыссынад	Мивдисджыты растфыссынад	
33				Фæрсдзырд Фæрсдзырдты æмбарынад.		Ног æрмæг	Фæрсдзырдты иумæйаг æмбарынад. Ф.иртасын фæрстытæм гæсгæ	Зонын: раиртæст Арæхсын: фæрсдзырд иннæ ныхасы хæйттæй иртасынмæ
34	1			Фæрсдзырд		Ног æрмæг		
35	1			Фæрсдзырдты растфыссынад		Ног æрмæг	Фæрсдзырдты растфыссынадыл бакусын .	
36	1			Контролон диктант.		Фæлхат кæныны урок	Контролон урок	
37+	2			Радьдтытыл бакуыст. Хъуыдыйад		Ног æрмæг	Хъуыдыйады тыххæй æмбарынад Дзырдты рæнхъæвæрд хъуыдыйады Хъ.æмхуызон уæнгтæ бæттæгтимæ æмæ	Зонын: раиртæст Арæхсын: хъуыдыйæдтæ æмхуызон уæнгтимæ аразынмæ, æрхæцæн нысæнттæ дзы раст æвæрынмæ
38								
39+	2			Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ				
40								

							әнә бәтгәтәй. Әрхәцән нысәнттә	
41+ 42	2			Вазыгджын хъуыдыйад		Ног әрмәг	Вазыгджын хъуыдыйады растфыссынад	Зонын: вазыгджын хъуыдыйәдты арәзт. Арәхсын: вазыгджын хъуыдыйәдтәй раст пайда кәнынмә
43	1			Вазыгджын хъуыдыйад баттагтима				Зонын: вазыгджын хъуыдыйәдты арәзт
44+	1			Рацыз әрмәг фәлхат кәнын.				Арәхсын: вазыгджын хъуыдыйәдтәй раст пайда кәнынмә
45	1			. Контролон диктант.		Контролон урок		. Зонын: вазыгджын хъуыдыйәдты арәзт. Арәхсын: вазыгджын хъуыдыйәдтәй раст пайда кәнынмә
46+ 47	2			Сидән		Ног әрмәг	Сидән. Әрхәцән нысәнттә сидәнимә	Зонын: раиртәст Арәхсын: сидәнимә хъуыдыйәдтә аразынмә
48+ 49	2			Комкоммә ныхас		Ног әрмәг	К.н. иумәйаг әмбарынад. Әрхәцән нысәнттә комкоммә ныхас	.

							кæм ис, ахæм хъуыдыйады	
50	1			Итогон диктант	Контролон урок			Зонын: раиртæст Арæхсын: комкоммæ ныхас хъæлæсы уагæй раст кæсынмæ, æрхæцæн нысæнттæ раст æварынмæ.
51	1			Рацыд æрмæг фæлхат кæнын		Рефлексии. Рацыд æрмæг фæлхат кæнын.	.	. Зонын: рацыд æрмæгæй сæйрагдæр темæтæ, сæ раиртæстытæ. Арæхсын: рацыд æрмæгæй сæйрагдæртæн дзуæппытæ дæттын зонын

№	Контролон урокта.
----------	--------------------------

3	Контролон куыст.
15	Диктант
22	Диктант
36	Контролон диктант.
45	Контролон диктант.
50	Итогон диктант